

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียนที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่องในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาววรรณวดี เนียมสกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-517-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT AND DESIRABLE LEARNING
STYLES OF NURSING STUDENTS, CONTINUING PROGRAM IN NURSING
COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH

Miss Wanwadee Neamskul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-517-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียน
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยต่อเนื่องในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางสาววรรณดี ไเนยมสกุล

ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณณโชติ)

วรรณคดี เนียมสกุล : ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียนรู้
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT AND DESIRABLE
LEARNING STYLES OF NURSING STUDENTS, CONTINUING PROGRAM IN NURSING
COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ, 158 หน้า.
ISBN 974-632-517-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล
หลักสูตรต่อเนื่อง ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และหาความสัมพันธ์ระหว่าง
สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
กับแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ และหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
พยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 3 จำนวน
374 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย และแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรง
และความเที่ยงแล้ว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยรวมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง
อยู่ในระดับปานกลาง
2. ค่าเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่องในแต่ละด้าน
คือ ด้านการแข่งขันกับตนเองหรือระหว่างกลุ่ม และด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก
ขณะที่แบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ด้านการให้ความร่วมมือในชั้นเรียนและด้านการค้นคว้าด้วยตนเองอย่าง
อิสระอยู่ในระดับปานกลาง
3. สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ทั้ง 4 ด้าน คือ หลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อม
ทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .253, .273, .506$ และ $.283$ ตามลำดับ)
4. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์แบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตร
ต่อเนื่อง ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ตามลำดับ คือ สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยด้านเพื่อนและด้านอาจารย์ ซึ่งร่วมกันพยากรณ์แบบการเรียนรู้ที่
พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ได้ร้อยละ 26.60 ($R^2 = .2660$) ได้สมการทำนาย
ดังต่อไปนี้

$$Y = 2.236 + .257 PEERS + .057 FACUL \text{ (สมการในรูปคะแนนดิบ)}$$

$$Z = .468 PEERS + .106 FACUL \text{ (สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน)}$$

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *allmad 14*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. Anni Jomlana*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C686222 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD: DESIRABLE LEARNING STYLES / NURSING STUDENTS / COLLEGE ENVIRONMENT

WANWADEE NEAMSKUL : RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT AND DESIRABLE LEARNING STYLES OF NURSING STUDENTS, CONTINUING PROGRAM IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. POL. MAJOR. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D., 158 pp. ISBN 974-632-517-1

This research was designed to study the desirable learning styles of nursing students, continuing program in nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, and the relationships between 4 college environments (curriculum, faculty, peers and physical environment) and desirable learning styles, and to search for the variables that would be able to predict the desirable learning styles of nursing students in continuing program. The subjects consisted of 374 third year nursing students selected by simple random sampling. Research instruments were questionnaires developed by the researcher and has been tested for their validity and reliability.

Major findings were as follows :

1. Mean score of desirable learning style of nursing students in continuing program as a whole was at moderate level.
2. Mean scores of desirable learning styles of nursing students in continuing program in the aspects of competition with themselves or between groups and participation in class were at high level, while desirable learning styles in the aspects of collaboration in class and independent study were at moderate level.
3. There were positive relationships between 4 college environments (curriculum, faculty, peers and physical environment) and desirable learning styles of nursing students in continuing program and significant at .01 level. ($r = .253, .273, .506$ and $.283$ respectively)
4. Factors that predicted desirable learning styles of nursing students in continuing program were peers and faculty and significant at .05 level. These predictors accounted for 26.60 percent ($R^2 = .2660$) of the variance. The functions derived from the analysis were as follows :
 $Y = 2.236 + .257 \text{ PEERS} + .057 \text{ FACUL (Raw Scores)}$
 $Z = .468 \text{ PEERS} + .106 \text{ FACUL (Standardized Scores)}$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *สมิทธิ์ 164*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *น.อ.นิต ใจนิลา*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอกทานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ทั้ง 10 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ครบสมบูรณ์

อนึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย อาจารย์กัญญา ชื่นอารมณ อธิบดีผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตระดิษฐ์ อาจารย์อำไพ ยุติธรรม ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตระดิษฐ์ ที่ได้สนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัย งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่เป็นอย่างสูง ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และประคับประคองดูแลเสมอมา รวมถึงคุณยุทธภักดิ์-ธัญญา จิระพงษ์ คุณบำเหน็จ คันธเสน ที่ให้ความดูแลเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา เพื่อน ๆ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา ที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณพี่ ๆ หลาน ๆ ที่ช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วรรณวดี เนียมสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์หลักสูตรต่อเนื่อง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแบบการเรียนที่ฟังประสงค์.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยและองค์ประกอบของสภาพ แวดล้อมในวิทยาลัยที่สัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ฟังประสงค์.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 64
	ประชากรและตัวอย่างประชากร..... 64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 66
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 72
5	สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย..... 90
	สรุปผลการวิจัย..... 90
	อภิปรายผลการวิจัย..... 95
	ข้อเสนอแนะ..... 105
	รายการอ้างอิง..... 107
	ภาคผนวก..... 118
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 119
	ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 120
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 126
	ภาคผนวก ง หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี เทียบเท่าปริญญาตรี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2535)..... 144
	ประวัติผู้วิจัย..... 158

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง.....	65
2	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษายาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	74
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยโดยรวมและรายด้าน.....	75
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง โดยรวมและรายด้าน.....	76
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยรวม จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	77
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์รายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	79
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์รายด้าน ด้านการให้ความร่วมมือในชั้นเรียน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	81
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์รายด้าน ด้านการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างอิสระ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	83
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์รายด้าน ด้านการแข่งขันกับตนเองหรือระหว่างกลุ่ม จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์
ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง..... 87
- 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก
เข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความ
มีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์
แบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง โดยใช้วิธี
Stepwise Solution..... 88
- 12 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta)
ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยหุคูณที่ใช้พยากรณ์
แบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง..... 89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	63
---	---------------------------	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย